

JULIJ

1 S. Presv. kri
2 N. S. pobnik
3 P. Leon II.
4 T. Dan neodvis.
5 S. Anton M. Z.
6 C. Bogomila
7 P. Čisti in Met.
8 S. Elizabeta Port.
9 N. 6. pobnik
10 P. Amalija
11 T. P. I.
12 S. Mohor in Fort.
13 C. Marjeta
14 P. Bonaventura
15 S. Henrik

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 126.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 1. JULIJA — SATURDAY, JULY 1, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Gdansk postal kritična točka - Odločno svarilo Anglije

Kot kažejo znamenja, je za nazije dozorel čas, da prično z odkrito kampanjo za zasedbo Gdanska. — V mestu se ustanovljajo nazijski "kori prostovoljcev". — Bajе uvažajo Nemci tudi topove.

Varšava, Poljska. — Neodvisno mesto Gdansk (Danzig) ob obali Baltskega morja je ponovno postalo žarišče, od katerega se grozi vneti vsa Evropa. Kakor znano, zahtevajo naziji, da se ima to mesto vrniti nazaj Nemčiji, razvito pripadalo pred sklenitvijo mirovne pogodbe, ko je bilo proglašeno neodvisnim in postavljeno pod protektorat Lige narodov. Poljska pa se nasprotno temu krčevito upira, povdarjajoč, da je svobodno mesto za njo taka življenjske važnosti "kakor sonce in zrak".

Odločilna kriza, kaj se bo zgodilo s tem mestom in njegovo okolico pokrajino, se prikaže v najkrajšem času, bržkone v par tednih. Pričakovano se je, da bo nastopila ta kriza že pred par meseci, namreč ob času razsula Čehoslovaške, ko je Hitler javno izrazil zahtevo po tem mestu. Njegove besede pa so tedaj izzvale tak vihar, da je razvil, da bo bolje nekaj časa počakati za odločilni nastop. Zdi se, da naziji menijo, da je zdaj čas dozorel.

Kakor trdijo poročila, je pričela Nemčija jačiti svoje položaj v Gdanku. Na tisoče nazijev se baje vtihotaplja v mesto, kjer se združujejo v takozvane "kore prostovoljcev", drugi pa se zopet uporabljajo v svrhu "ojačenja mestne policije"; ta policija pa je menda le nekaka pretveza za nazijsko vojaško organizacijo. V četrtek so se glasila poročila, da Nemčija uvažava mesto tudi topove.

(Nazijsko gibanje v Gdanku popolnoma sliči podobnemu gibanju v Sudetih pred letom dni; kori prostovoljcev se posebno spominjajo na to. A tudi drugače imajo naziji za Poljsko, kakor trdijo Poljaki, v načrtu enako usodo, kot je zadelo Čehoslovaško. Gdansk je zdaj le pretveza, kakor so bili pred letom dni Sudeti. Trdi se, da je namen Nemčije, zasesti vso Pomorjansko pokrajino, znano pod imenom "koridor". Ko bo tako Poljska odrezana od morja, bo njen obstoj nemogoč. Prišlo bi do razpada in naziji bi končno dobili del Ukrajine, na katero že toliko časa mečejo oči.

ZA DENAR SE VSE NAPRAVI

Hongkong. — Nemčija je sicer zaveznica Japonske in bi se torej ne pričakovalo, da bo pomagalo Kitajski v njeni vojni proti Japonski. Kakor pa trdijo poročila, se je neka taka pogodba že sklenila. Govori se namreč, da so nemški agenti vodili tajna pogajanja, pri katerih se je sklenilo, da bodo dobavili Kitajski za 25 milijonov dolarjev nemškega, ameriškega in belgijskega orožja.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

RELIFNI ZAKON SPREJET

Senat po dolgi seji odobril nakazilo.

Washington, D. C. — Po burni seji, ki je trajala neprestano celih 14 ur, je senatska zbornica v četrtek zjutraj odobrila novi zakon, po katerem se bo nakazala potrebna svota za nadaljevanje WPA reliefnih del. Poslanska zbornica je predlog odobrila že prej, toda znesek, ki ga je nakazal senat, je eno milijardo 808 milijonov dolarjev, dočim je poslanska zbornica sprejela le eno milijardo 735 milijonov; zato je moral iti predlog še v skupno konferenco obeh zbornic. To nakazilo se prične uporabljati s to soboto, ko se odpre novo fiskalno leto.

NESLANO ŠALO SI PRIVOŠČIL NAD OTROKI

Chicago, Ill. — Kje je Henry Barta, 6417 Kenwood ave., dobil svojo idejo za neverjetno šalo, ki si jo je privoščil, menda niti sam ne ve. Na nekem ženitovanju zadnje sobote mu je prišla ta ideja, ko je videl množico otrok zunaj pred hišo. Nabavil si je pergišče penijev, jih razbelil v ponvi in jih nato vrgel med otroke. Otroci so planili po drobižu in se pri tem opekli. Mati enega otroka pa je šla Barto tožiti in zadnje sredo se je vršila obravnava. Barta se je izrazil, da je bil po njegovem mnenju vse skupaj le "velik špas", toda sodnik je bil drugega mnenja in mu je naložil globe \$100.

MASNI POLET NA HONOLULU

Honolulu, Havaji. — Masni polet je izvršila zadnje sredo skupina 15 mornariških aeroplanov Zed. držav iz Kalifornije do tukajšnjih otokov. Razdaljo, ki znaša 2,622 milj., so napravili aeroplani v 16 urah.

MILJARDA DOLARJEV ZA FARMARJE

Washington, D. C. — Senat je zadnje sredo izrekel končno odobritev predloga, po katerem bo porabila vlada v dobrobit farmarjev nekaj nad eno milijardo dolarjev. Predlog je bil takoj nato poslan predsedniku v podpis.

KRIŽEM SVETA

Budapesta, Ogrska. — Ogrski regent Horthy je zadnje sredo izrekel splošno pomiloščenje za vse politične in vojaške kaznjence v Karpatski Ukrajini, katero je dobila Ogrska po razpadu Čehoslovaške. Okrog 1,500 oseb bo izpuščenih na svobodo.

Jeruzalem, Palestina. — Ker je zadnje sredo neki Jud ustrelil nekega Arabca in nato pobegnil s pomočjo drugih Judov, je britanski vojaški poveljnik odredil za en trgovski del mesta, da morajo biti ulice ponoči prazne.

Moskva, Rusija. — Med novimi spopadi na mandžukvansko-mongolski meji je glasom sovjetskih poročil, priletelo preko meje 15 japonskih aeroplanov, ki so vrgli več bomb, a sta bila dva nato izstreljena.

VSAKO VISOKO GORO BODO PREPEZALI

Denver, Colo. — Trije moški iz tukajšnjega mesta in z njimi neki 11 letni deček so se odločili, da bodo skušali doseči svojevrsten rekord, namreč, da bodo zlezali na vrh vsake gore v Zed. državah, ki je najmanj 14,000 čevljev visoka. V Coloradi je 51 takih vrhov in te so že vse preplezali. Zdal jim še preostaja 13 vrhov v Kaliforniji in eden v Washingtonu in s tem bodo dosegli svoj cilj. Ta petek so se odpravili v Kalifornijo. Družbo tvorijo neki bivši učitelj, 48 letni C. Melzer, njegov 11 letni sin Bobby, ter dva trgovca.

POVDARJA PRAVLJENOST

Angleški voditelji kažejo Anglijo v novi luči, namreč, da je pripravljena za udarec.

London, Anglija. — Razni angleški voditelji si prizadevajo, da v zadnjem trenutku odvrnejo katastrofo, ki je pričela ponovno groziti Evropi. Dočim pa je Anglija v podobnih slučajih nastopala zadnja leta s pomirjevanjem in popuščanjem, je ubrala zdaj novo smer: Vsem je namreč postalo jasno, da se z neprestanim popuščanjem položaj le še bolj zamotava, in tako so se voditelji odločili, da bodo skušali obvarovati mir s tem, da bodo pokazali moč in pripravljenost Anglije. In v resnici se zdaj na vse kripje trudijo, da pokažejo fašističnim agresivnim državam Anglijo v novi luči, namreč, da je resno pripravljena za vse in da je popuščanje pri kraju.

Tako se je v sredo zvečer obrnil s takim resnim svarilom na Hitlerja vrhovni poveljnik angleške armade med svetovno vojno, Winston Churchill, v nekem govoru povdarjal, da je prišla Anglija do konca svoje potrpežljivosti in, da ne bo stala ob strani, ako bo nazijsko nasilje izzvalo vojno.

Spričo resne nevarnosti, ki točasno visi nad Evropo, je postala angleška vlada tudi bolj popustljiva v svojih pogajanjih s sovjetsko Rusijo. Vesti, ki so prišle ta četrtek v javnost, govore, da je končno Anglija pristala na rusko zahtevo, da trem malim baltskim državam, Latviji, Estoniji in Finski, zasigurajo Anglija, Francija in Rusija skupno pomoč v slučaju, ako bi bila katera od njih napadena.

Predstavite v a š i m prijateljem "Amer. Slovence" in jim ga priporočite, da se nanj naročel

Iz Jugoslavije

Skesan tat, ki je vrnil ukraden denar lastniku, potom pošte. — Silna toča je uničila vse vinograde okolu Podčetrka, Imenske gorice, Imeno in Slak. — Smrtna kosa in druga poročila iz domovine.

Vest ga je pekla Ljubljana, 10. junija. — Pred kratkim se je večja družba mudila v znani gostilni v Stahovici "Pri Korlnu". V veselem razpoloženju so zapeli nekaj pesmi in uganjali razne šale.

Pri plačevanju cigaret je uenkrat V. K. opazil, da mu je iz listnice zmanjkalo 870 din. Opozoril je na neokusno šalo vse prisotne in opozarjal, naj mu dotični, ki si je to dovolil, denar vrne. Seveda je bila vsa družba presenečena in skoraj užaljena, dokler ni nekdo vstal in zahteval, da vsi ostanejo v gostilni, vrata pa naj se zaklenejo vse dotlej, dokler ne pridejo orožniki in izvrše telesno preiskavo pri vseh navzočih. Dogovorjeno — storjeno! Vsi so pristali na predlog tovariša, le neki mladi ključavničarski pomočnik B. M. se je neopazeno izmuznil iz gostilne. Ravno ta pa je drugi dan prav skesano priznal žepno tatvino s pristavkom, da je denar svoji žrtvi še isti dan nakazal po pošti, češ da ga je preveč pekla vest.

Uničena letina

Celje, 10. junija. — Komaj so se vinogradi v šmarnskem okraju od lanske toče nekoliko opomogli, že je zadelo vinograde ponovno šiba. V petek zvečer okrog 5 so pridivali z zahoda temni oblaki z viharjem in točo. Ponekod je padala sama toča in oklestila bogato obloženo sadno drevje, vinograde pa je skoro popolnoma opustošila. Iz vseh krajev šmarnskega okraja, zlasti pa iz Podčetrka, Imenske gorice, Imenke, Slaka, Buč in Virštanjja poročajo o stoprocentni škodi v vinogradih in sadonosnikih. Mnogo škode so napravili tudi hudaourniki, ki so napolnili potoke, da so se razlili čez bregove in poplavi žitna polja. V mnogih krajih so hudaourniki trgali velike plazove ter uničevali vinograde in njive. Ljudje, ki so letos upali na dobro letino, so popolnoma obupani.

Strašno neurje v Ribniški dolini

Ribnica, 10. junija. — Strašna vremenska katastrofa je snoči zadelo del ribniške doline. Ob 4 popoldne je nastala pravcata noč. Težki oblaki so se spustili prav do tal. Nastal je orkan, ki je drevje pripogibal do tal in ga lomil, vila se je ploha, da je voda vdiral v kleti in veže celo po trgu, vmes pa se je vsula toča, da je bilo mahoma kupe pod kapom. Dočim je zadelo Ribnico, Hrovačo, Goričo vas, Bukovico in Dane le deloma, je pobila Zadolje, pol Nemške vasi, pol Goriče vasi, pol Otavič, ves Lipovec, Makoše, Pri-

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Antonija Orehek, rojena Gabršek, stara 82 let. — V Mariboru je umrla Ana Gubenšek, zasebnica stara 69 let.

Lizol je pila

Iz obupa si je na Jesenicah končala življenje 40 letna A. Pregel. Bila je revica brez staršev, pomoči in podpora v življenju je dobivala od Vincencijeve konference. Preden je zavžila tekočino, se je praznično oblekla. Poklicani zdravniki je ugotovili, da je vsaka pomoč izključena.

Slovenci v Španiji

Iz Trbovelj poročajo, da je poročala Delavska politika, da je padlo v Španiji 12 trboveljskih rudarjev, vsi ki so šli tja. Trboveljčani so pa dosedaj vedeli, da so padli le trije. — Istotako piše omenjeni list, da se je na strani rdečih borilo v Španiji 17.000 Jugoslovancev, med temi 450 Slovencev. Padlo pa je 230 Slovencev, torej nad polovica. 100 Slovencev še živi v taborišču Champ de Gurs na Francoskem, kamor so pobegnili iz Španije.

Smrtna nesreča

V Šiški se je smrtno ponesrečil sin trgovca Beliča, 17 letni sedmošolec Ciril Belič. Fant se je nekega popoldne igral s flobortovo tako nerodno, da se je orožje sprožilo in ga zadelo v prsa. Pri tem mu je kroglja prebila srce tako, da se je na mestu zgrudil mrtev na tla.

Ljubljana se modernizira

Kot poročajo, bo Ljubljanska mestna občina namestila na zidove hiše in na kandelabre, za 36.000 dinarjev koškov za smeti. Ti koški bodo stali na najprometnejših ulicah in parkih, da ne bodo ljudje metali papirja, pomarančnih in drugih olupkov ter drugih odpadkov na tla.

Usoda zarubljenega kolesa

Neki dobavitelj mleka je zaradi neplačanih 150 dinarjev za mleko neki stranki v Mariboru dal zarubiti kolo. Prišla sta ga rubit z eksekutorjem. Doma sta našla mater in hčer, ki ju je prihod sodnega izvršitelja tako razburil, da sta pograbili za sekuro in tako kolo pred eksekutorjem na drobne kosce razbili.

Fordove tovarne so letos postavile na trg 27 milijonski avto in na gornji sliki stoji industrijalec Henry Ford poleg tega znamenitega avtomobila, ki je bil najprej kazan na razstavi v San Franciscu in bil potem odpeljan še na newyorško razstavo. Fordova industrija je letos stara 36 let.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljka in dnevoev po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dan neodvisnosti

V torek dne 4. julija bo 163 let, odkar so zastopniki Združenih držav proglasili neodvisnost tedanjih trinajstih držav. O tem velevažnem zgodovinskem dogodku v zgodovini tega novega sveta, se je že marsikaj zapisalo in izreklo. Cele nedosežne skladovnice govorov je po šolah od najnižje do najvišje. Cele skladovnice vrolo lepih in pomenljivih govorov, ki so jih govorili najvišji predstavniki dežele, kot predsedniki, guvernerji ter premnogi veliki sloveči patriotje te zemlje je objavljenih v knjigah v trajen spomin. Vendar kljub vsej tej ogromni množini govorov in spisov o svobodi in neodvisnosti Združenih držav, se da o svobodi in neodvisnosti še vedno govoriti in pisati neizčrpno. Saj je neodvisnost in svoboda nekaj tako lepega, nekaj tako velikega, pomenljivega in važnega, da besed o njej ne bo človeku nikdar zmanjkalo.

Posebno znajo ceniti neodvisnost in svobodo tisti, ki jo tamkaj, odkjer so prišli niso imeli. Prvi kolonisti so jo znali veliko bolj ceniti, kakor jo znajo ceniti sedanje generacije. Ti so prišli iz Anglije baš radi tega ker jim je bila neodvisnost in svoboda v tedanjih političnih razmerah v Angliji pretesna. Anglija je pa mislila, da bo ostala politična gospodarica svojih izseljencev za vse čase. Ko so začeli tu v novem svetu ustvarjati industrijo, kmetijstva, itd. je Anglija začela iste obdavčevati na take načine, da jim je hotela pobrati z vseh dohodkov vso smetano. Kolonisti so začeli protestirati. Toda protesti niso zalegli niti našli posluha v Londonu. Nato je začel počasi naraščati odpor, dokler ni izbruhnila revolucija in oborožen odpor proti Angliji, ki je trajal več let. Mnogo žrtev in življenj je bilo treba položiti na altar za neodvisnost in svobodo Združenih držav, toda pod spretnim in neustranim vodjem generalom Washingtonom so kolonisti kleno premagali nasilje in priborili svoji novi domovini neodvisnost in svobodo. Na dan 4. julija 1776. so slovesno proglasili svojo neodvisnost in svobodo v mestu Filadelfiji. Ta čin je postal najslavnejši in najpomembnejši v zgodovini tega novega sveta.

Ob zmagi nad nasiljem in ob vzidu solnca svobode in neodvisnosti v Združenih državah pred 163 leti je svobodneje zadihal tudi ves ostali vesoljni svet. Saj je ta dogodek dal svetu pojav, kakoršnega v svetu dotlej še ni bilo. Dal je svetu razumeti, da v tiranstvu in v politični sužnosti ni življenja za noben narod, ampak le v neodvisnosti in v pravi svobodi je mogoč prost razvoj vsakega naroda. Zmaga svobodoljubnih Amerikancev je posvetila v svet kot svetel žarek in prinesla upanje tudi mnogim drugim narodom, ki so zdihovali na podoben način pod peto zatiranih po raznih delih sveta. Zato so milijoni in milijoni zatiranih glasno pozdravljali zmago revolucionarne vojske nad Anglijo v Ameriki.

Bolj kakor kedaj preje v zgodovini bodo letos slavili pomenljivo obletnico tega zgodovinskega dogodka v Združenih državah. In to ne brez vzroka. Če se ozremo preko morja v stari svet, vidimo, kako tamkaj narodi zdihujejo v novem robstvu raznih diktatur, ki so jih ustvarile ideologije raznih izmov. Ljudstva nimajo svobode, ne prostosti, kaj še le neodvisnosti. Naduti diktatorji vladajo brezobzirno, njihova volja in beseda je najvišja postava in kdor ne trobi v njihove rogove, ga prikrajšajo za glavo. Tako je v Sovjetski Rusiji, tako je v deželi črnega in rujavega fašizma in še marsikje drugje. Zato si lahko predstavljamo, da bo na milijone sre vse križem sveta želelo, da bi tudi njim zasijala zarja čimpreje vsaj neke delne take neodvisnosti, kakoršno ima svobodna Amerika.

Mi vsi, ki bivamo pod zvezdnato zastavo Amerike, pa ob tej priliki zahvalimo Boga, da smo kjer smo, da smo v deželi neodvisnosti in svobode, kjer nas nihče ne preganja, ne zatira radi jezika, vere, ali narodnosti. Naj Bog blagoslavlja to svobodno zemljo in ji da modre in previdne voditelje, da bi ta dežela ostala na potu, ki ji ga je za-

črtal njen veliki vodja prvi predsednik Združenih držav George Washington.

Slava vsem žrtvam in vsem padlim junakom za svobodo Amerike! Slava njihovim pogumnim in modrim voditeljem! Neodvisnost in svoboda Amerike pa naj živi in sveti kot morski svetilnik na obrežju sveta vsem, ki po njej hrepene in se za njo bore.

Živela svobodna Amerika, živela njena neodvisnost in svoboda!

TO IN ONO IZ CHICAGO O TEM IN ONEM IZ SOUTH CHICAGO

Chicago, Ill. Prihodnjo nedeljo se vrši veliki farni piknik župnije sv. Stefana v znanih Keglovih prostorih v Willow Springsu. Obeta se za vse obilo zabave in veselja. Pričakuje se obilno udeležbo od strani chikaških Slovencev, ne samo od sv. Stefana, pač pa tudi iz severne strani, Cicere, Berwyna in drugih krajev naj pridejo in se ta dan povešale s svetostefanci v hladnem Keglovem vrtu.

Mestne oblasti ponovno naglašajo svoje opozorilo vsem staršem, ki imajo male otroke, da na iste pazijo med šolskimi počitnicami. Na stotine ponesreč se dogodi po mestnih ulicah in bulevardih vsako poletje. Mnogo je smrtnih slučajev. Zato naj bi vsaka družina pazila na svoje deca, da ne bo ta sama sebi prepuščena na ulicah, po katerih drve avtomobilisti. Na otroke je treba enako paziti tudi v kopalnicah, da ne zaidejo v pregloboko vodo, ali v nevarne kraje in da ne itonejo. Pazite na otroke, dokler imate žive in zdrave otroke. Po nezgodi je prepozno.

V torek večer dne 4. julija bo v Soldier Field velika slavnost. To je že peta prirediteljski jo prirede v Soldier Field vsako leto na Dan neodvisnosti. Za žiganja umetnega ognja, spuščanja umetnih rakete in raznovrstnih predstav bo v obilni meri ta večer. Razne narodnostne skupine bodo ta večer v Soldier Field predstavile "American Melting Pot". V tej predstavi nastopi najprvo indijanska skupina, potem skupine, ki bodo predstavljale razne skupine priseljencev, kot Francoze, Nemce, Irce, Angleže, Litvine, Špance, Poljake, itd. Vsaka grupa bo nastopila v narodnih nošah, pojoč domače narodne pesmi, nastopali bodo v svojih narodnih plesih, nakar vsaka grupa izgine v gorečem krogu ameriškanskega "melting pot". Na koncu pa pridejo zopet vse grupe skupaj kot Amerikanci z zvezdnato zastavo, korakajoč in predstavljajoč proces, potom katerega nastaja polagoma iz vseh grup ameriškanski narod. In še marsikaj drugega zanimivega bo.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

jih je položil na altar in potem pri povzdigovanju posvetil in pri sv. obhajilu so bili graduanti z ravno temi hostijami obhajani. Poizvedel sem, kaj naj to pomeni, pa sem izvedel to le: V prvih časih krščanstva, so verniki darovali pri darovanju na altar razna darila: kot kruh in vino in najbrže še kaj drugega. Nekoliko tega kruha in vina so odbrali za daritev, kar je bilo posvečeno in pri obhajilu, so tudi s tem obhajali prisotne vernike, medtem ko so ostale darove, ki seveda niso bili posvečeni, razdali revežem in potrebnim. To naj bi pomenilo ono darovanje, ki so ga graduanti darovali po mašnikovih rokah na altar. Lepa in zelo pomenljiva vsaj na graduante, katerim je bil ta obred poprej razložen. — Po sv. maši so pa dobili diplome in še vsak poseben spomin na prvo graducijo v fari sv. Jurija v So. Chicagu za sv. hvala p. Bernardu, ki, četudi na drugi fari, še vedno misli na sv. Jurija.

Naj na kratko omenim, da smo se tudi iz naše župnije v lepem številu udeležili slovesnosti blagoslovitve vogelnega kamna za novi kolegij v Lemontu, kar je bilo tudi pomenljivo in zgodovinski dogodek. — Pretekli teden v torek, so članice društva Krščanskih žena in mater ter dekleta s šolskimi otroci, počastili g. župnika Rev. Alojzija Medica s prijaznim suprajz partijem v cerkveni dvorani, za njegov godovni dan. Cerkveni pevci so ob tej priliki tudi zapeli par pesmi, da je bilo malo bolj zanimivo. Čč. sestre, so seveda tudi sodelovale in sicer s tem, da so otroke in dekletca naučile nekaj pesmic in pa prav lep smešen prizorček. Mr. M. Popovich je bil voditelj programa in ga je vodil v zadovoljstvo vseh navzočih, ki je tudi napravil prav lep govor na g. župnika, njegovo mater in očeta, ki sta tudi bila prisotna ter na brate in sestre. V resnici je bilo to zopet nekaj lepega, zlasti, ker sta bila poleg g. župnika tudi oče in mati. Na povabilo je prišel v dvorano tudi tukajšnji alderman 10 ward Wm. A. Rowan, ki je tudi imel lep govor na g. župnika, njegove starše, brate in sestre. Po kratkem a prisrčnem programu so članice Krščanskih žena in mater servirale kavo, potice, krofe in ne vem kaj še vse, nakar smo se vsi zadovoljni vrnili na svoje domove. G. župnik se vsem ki so pri tem sodelovali prav iskreno zahvaljuje! To je bila seveda samo privatna počastitev od dr. Krščanskih žena in mater, o kateri so vedele po večini samo članice, kajti če bi bila to splošna farna prireditel, bi bila dvorana premajh-

Nekim kemik v Londonu je iznašel tablete, ki bodo ljudi zadostno prehranjevale in tudi nasitile. Tablete prodajajo v škatlicah, ki sličejo zavitkom za cigarete. 500 gramov teh tablet nadomestita štiri obroke jedi, torej vsebujejo hrano za dva dneva. Tablete so napravljene na podlagi žitne mešanice, dodatki pa sestojijo iz koncentriranega mleka in posušene povrtnine. Kako se bo ta način prehrane obnesel v praksi, se bo šele pokazalo.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

Listen to and Advertise over PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO Folk Songs and Music Tamburitza Orchestra Station WVAE, Every Sunday 1 to 2 636 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

Zato naj tisti, ki niso bili povabljeni, ali ki niso vedeli, nič ne zamerijo. Tako so se izrazile prirediteljice. Skoro bi bil pozabil omeniti naš cerkveni piknik, ki bo v nedeljo 9. julija v Kowalski grove, Michigan Rd. in Avenue O., na ravno istem prostoru, kot je bil lansko leto. Prepričan sem, da ga ni farana, ki se tega piknika ne bo udeležil ali kako po svojih močeh pripomogel za dober uspeh. Če pogledamo druge fаре v bližini, veliko več zahtevajo od svojih faranov, kot ravno naša. Seveda je tudi res, da imajo tudi več potreb, toda ne smemo pozabiti, da tudi naša cerkev, oziroma fara, ni brez stroškov. Zato pa, farani, v imenu g. župnika in cerkvenega odbora, pomagajte po svojih močeh in udeležite se piknika. Kakor spoznate iz knjizice, ki ste jih dobili za piknik, bo tja in nazaj vozil bus za nizko ceno, 15 centov za odrasle, za mladino pa 10c. Na svidenje na pikniku.

Naj ob koncu dopisa opozorim se na to, da bo tukajšnje društvo Svoboda, ki spada k Zapadni Slovanski Zvezi in ki je v zadnjem času postalo sila živahno, zlasti po svojem baseball teamu, priredilo skupno s chikaškim društvom Three Stars velik piknik v Lemontu na hribu, v nedeljo 16. julija. Iz So. Chicaga, kakor tudi iz Chicaga, bo peljal udeležence tja bus, da bodo lahko se udeležili piknika tudi tisti, ki nimajo svojih avtomobilov.

Novinar

KEMIČNO KOSILO

Neki kemik v Londonu je iznašel tablete, ki bodo ljudi zadostno prehranjevale in tudi nasitile. Tablete prodajajo v škatlicah, ki sličejo zavitkom za cigarete. 500 gramov teh tablet nadomestita štiri obroke jedi, torej vsebujejo hrano za dva dneva. Tablete so napravljene na podlagi žitne mešanice, dodatki pa sestojijo iz koncentriranega mleka in posušene povrtnine. Kako se bo ta način prehrane obnesel v praksi, se bo šele pokazalo.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kursu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včeraj so bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.50.....	200 Din
Za \$ 6.60.....	300 Din
Za \$ 10.25.....	500 Din
Za \$ 20.00.....	1000 Din
Za \$ 39.00.....	2000 Din
ZA LIRE:	
Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 12.00.....	200 lir
Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 57.00.....	1000 lir

Vse pošiljatve naslovite na: JOHN JERICH 1849 W. Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Dodatek k poročilu o smrti 100 let starega g. Beliča

Chicago, Ill. — K poročilu o smrti g. Janeza Beliča v Črnomlju v starem kraju, ki je bilo objavljeno v 118 številki tega lista oddajamo, da je bil star 100 let in dva meseca ter da zapušča v Chicagi eno hčer, ki je Mrs. Anton Stonič, katera biva na južno zapadni strani Chicage na Kostner Ave. Poleg nje zapušča pokojni tudi sina, Mr. Johna Beliča, kateri tudi biva v Chicagi. — Žalujočim sorodnikom na ščeso žalje!

Clevelandčani v Chicagi!

Chicago, Ill. — V spremstvu č. g. Vitala Vodučka sta nas obiskala zadnji četrtlet č. g. Julij Slapšak, pomožni župnik od Sv. Lovrenca, v Clevelandu in g. Joseph Zele, ki je baš te dni z oddiko dokončal študije na John Carroll univerzi v Clevelandu, Ohio in prejel stopnjo Bachelor of Arts. Obiska smo se zelo zveselili.

Avto je dobil

Cleveland, O. — Fara sv. Lovrenca je imela preteklo nedeljo svoj farni piknik, katerega se je udeležila cela fara in še iz sosednjih far so prišli. Največje zanimanje je vladalo med vsemi piknikarji, kdo bo dobil avtomobil, novi Dodge, katerega je podaril Dr. Perko. Med vsemi srečniki, je bil najbolj srečen Mr. Louis Gliha, ki je tako postal lastnik kar dveh novih avtomobilov. Mr. Gliha si je namreč pred dvema tednoma sam kupil nov avto. — Pač res sreča!

Brat Bonifac Dimnik v Willardu

Willard, Wis. — Brat Bonifac, ki hišnikuje in kuha preč. g. p. Bernardu Ambrožiču v Chicagi, je prišel koncem tega tedna na kratek odhiv v naš kraj. Želimo mu oddiha in počitka med nami!

Naši v Argentini

Buenos Aires, Argentina. — Nemudoma je moral biti odpeljan v bolnišnico rojak Ivan Švara, doma iz Ivanjgrada pri Komnu na Krasu. Zdravniki so ugotovili vnetje slepiča in ga takoj operirali. Švara je operacijo srečno prestal. — V cerkvi sv. Marte se je poročil Dr. Viktor Kjuder in Marija Lipičar. Poročne obrede je opravil slovenski duhovnik Rev. Janez Hladnik. — Gospod Dr. Špiro Zelalič, tajnik jugoslovanskega poslanstva v Buenos Aires, je bil premeščen za tajnika jugoslovanskega poslanstva v Rio de Janiero.

Vsak teden en dopis, naj bo geslo vsakega dopisnika "A. S."!

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE (12) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko sta ji Spike in Troll to povedala in sicer odločno, se je začela Gonfala upirati, da ne pojde z njima, toda tudi solze niso omeščale njenih ugrabiteljcev. Kako, saj je bila brez orožja. "Najbolje, da greš kar mignó z nami," je rekel Spike; "mi te zelo rabimo." "Cemu?" vpraša ona.

Njen glas je bil čist, toda njeno srce je trepetalo v strahu. Tedaj se oglasi Spike. "Mi imamo v posesti čarobni veliki dijamant, zato te rabimo, kajti tebi je znano, kako se z njim ravna, da postane zares čudodelen. Živeli bomo kot kralji, vse bo naše in nazadnje te še poročim."

"Ti bedak bahaški," priskoči naglo Troll in ježno nadaljuje: "Deklica prav tako pripada meni, kot tebi in ti nimas nič večje pravice do nje, kot jo imam jaz. Gonfala ju nekaj časa poslušala, nazadnje rekla: "Oba sta bedaka," nobeden vaju me ne bo imel, zato je najbolje, da me pustita."

"O, ne!" naglo reče Troll. — "Moji prijatelji vas bodo zasledovali," pravi Gonfala svareče. "Tarzan pride tudi pome in vaju bo oba umoril, če me ne spustita." Ko sta zaslišala Tarzanovo ime, sta se ustrašila, vendar rekla: "Mi se nikogar ne bojimo in gremo, da nas tudi Tarzan ne najde."

POZORI! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je narokovane počel, obnovi jo in pomagaj listu!

NEWYORŠKA RAZSTAVA - SVET TISOČERIH ČUD

Prvi vtis, ki ga napravljaja, kajti leta 1960 bo avtomobil svetovna razstava v New Yorku, je ta, da je hotela ameriška industrija z ogromnimi stroški pokazati, česa je zmožna. Predvsem industrija in seveda denar, ki stoji za njo. Ves razstavni prostor diha in izhlapeva neko neizmerno samozavest ameriške industrije, ki se je potrudila, da Evropi — ki je bolj dežela duha, kakor pravijo — prikaže, da je na tehničnem polju brez tekme na svetu. Na razstavi najdemo torej vse največje industrijske firme, pa naj se pečajo z izdelovanjem avtomobilov, jekla, električne ali s proizvajanjem žilnih pridolov ali s pretakanjem petroleja. Vsaka od teh velikanskih firm si je na razstavi gradila svoje lastno poslopje, ki že po svoji vnanosti in po svoji notranji ureditvi prikazuje njej bistveno gonilno podjetniško silo.

Toda ameriški duh ni samo bahaški, ki bi se zadovoljil s prikazovanjem in občudovanjem. Amerikanec hoče tudi prodajati in služiti. Zato pa si je ameriška industrija, ki je na eni strani hotela razkazati svoje bahate možnosti, na drugi strani pa čisto svojstven način poskrbela tudi za to, da privablja kupce, jih mehča z učinkovitimi reklamnimi sredstvi, jim leze v žep in izdaja dolarje, tako da se nič hudega sluteč obiskovalec ni ne zaveda, kdaj je bil premagan in je iz občudovalca tehnične veličine postal ponižni kupec, ki stresa svoj denar pred smehljajočo se mu blagajničarke posameznih paviljonov, ako že ni postal zapravljivec, ki je, poražen od reklame, zamahnil z roko, češ naj pa bo, saj je razstava samo enkrat. Za evropske oči je torej new-yorška razstava obnem tudi čudovišča visoka šola umetnosti, kako je treba privabljaliti kupca in mu blago vsiliti tako, da se bo pri tem še smehljajal in bo hvaležen za ljubeznivo nasilje, ki ga je moral končno le drago plačati.

Veliko važnost so podjetja polagala na osebje, ki mora biti mlado, prikpno, številno in uglasjenega, neprisljenega obnašanja. Ako stopiš na primer v Fordovo palačo, pa slišiš, da govoriš francosko, špansko, italijansko, švedsko, nizozemsko, poljsko, rusko, japonsko, bo takoj prišel kdo, ki te bo v tvojem jeziku podučil o vsem, kar želiš v palači videti. Ako si po razstavnih palačah utrujen, te čakajo saloni z mehкими stolci, kjer dobiš vse časopise in revije. V palači General Motors je celo mično gledališče, drugod so kino-dvorane, kjer vrtijo filme za utrjene obiskovalce. Ford je uredil krasen vrt, kjer daje obiskovalcem stalne koncerte. "American Telegraph & Telephone Co." pa je zasadila krasen smrečni gozdček, skozi katerega žubori potok, samo da bi nudila hlad svojim obiskovalcem.

Najbolj privlačno točko je postavila na razstavo firma "General Motors". V posebni ogromni zgradbi, ki je bolj podobna mestu, kakor pa hiši, je ta firma prikazala razgled (panoramno) po pokrajini, kakor bo po njezem mišljenju izgledalo leta 1960, torej po 20 letih. Obiskovalca posadijo v lepe naslanjace iz modrega baržuna. Stol se potem počasi — četrt ure traja — ta bajna voznja — pomice mimo bodočih čudes, medtem ko neki tajinstveni glas, o katerem ne veš, odkod prihaja, razlaga zaporedno vse, kar hiti mimo očes. Vtis imaš, kakor da gledaš pokrajino stotine in stotine kilometrov daleč, kajti vse je tako izmerjeno, kakor da bi gledal nevišine 1000 metrov. Peljejo te mimo prerij, krasnih dolinskih zarez, skozi gozdove in ob obalah rek in jezer. Vasi so se vse spremenile v krasna vrtna nase-

lja, kajti leta 1960 bo avtomobil gospodar sveta in hiše se ne bodo stiskale več okrog cerkvice, marveč se bodo razprostirle med vrtovi daleč naokrog, kjer je zrak in sonce. Krasne ceste se vijejo, se križajo v dveh, treh nasprotjih ter beže v svojevrstnih mostovih čez reke. Tam vidiš lepo urejena veleposestva, tu spet zdravstvene urejene tovarne, obdane od zelenja in prepletene z vrtovi. Po cestah vozijo majhni avtomobilčki. 50.000 jih kroži po vsej pokrajini. Tudi skozi gorate kraje te peljejo, kjer vidiš, kako se ceste vijejo do najvišjih višin skozi tunele in čez viadukte ob strašnih prepadih tja gor do snežnikov, kjer dremlejo gorske koče. Na koncu te ta čarobni sinji fotelj pripelje v središče modernega mesta, kakršno bo čez 20 let. Pešcev na ulicah ni več. Tamkaj gospodar avtomobil. Za pešce so posebne ceste speljane v višini prvih nadstropij. Letalski avtobusi krožijo med hišami. Mesto je mirno, mirno... Ko je potovanje končano, se moraš včepiniti v nos, da se zaveš, da zares nisi napravil večerne poti z letalom. To čudovitost imenujejo "Futurama" in 25.000 radovednežev se vsak dan vozi skozi njo. Postavljena je na prostoru, ki meri 12.000 kv. metrov površine in je na njej zgrajenih pol milijona raznih zgradb v pomnjsavi. Foteljev je 600, ki jih vozijo počasi na progi 500 metrov. Vsaka pot stane 2 dolarja. Za 25.000 potnikov na dan je to dohodek 50.000. Pri tem te pa nič ne boli in je vse zadovoljno, obiskovalec in firma.

Druga takšna zanimivost, ki stalno privleče na tisoče obiskovalcev, je "Krog proizvodnje". Posadijo te na mehak stol, ki se lepo suče, tako da vidiš zaporedno vse surovine, ki so na primer potrebne za izdelavo avtomobila. Firma Chrysler že prikazuje bobenček, v katerega bodo bodečega človeka zaprli ter ga kot topovsko kroglo izstrelili v vsemirje na obisk na kakšen planet.

V poslopu velike pacifiške železniške družbe kažejo "parado železnice", kjer vidiš vse tipe lokomotiv od prve, ki je bila zgrajena leta 1829, pa do najnovjše. Poleg tega pa najraznovrstnejše železniške vozove, mostove ter panoramo, kako nastaja železnica.

V poslopu Telefonske družbe ti zastoj preiščejo posluš. Uho nasloniš na mehko slušalo, ki ti govori številke, same številke, najprej glasno, potem pa vedno tišje in oddaljeno. Ako si tako srečen, da poslušas in slišiš do kraja, si lahko miren, da ne boš tako hitro oglasil.

Edisonova družba razkazuje panoramo celotnega New Yorka, kjer se vsak večer zablisi 50.000 malih električnih lučic. Paviljon "gledanja v daljavo", kjer je nepopisen dren od jutra do večera, dokazuje, da bo v kratkem mogoče opazovati velike svetovne dogodke lepo iz svoje postelje pri čaši kave in duhteci cigareti.

V "Mlečnem paviljonu" nastopajo krasno nastrižene in sfrizirane krave, ki jih molzejo blesketajoči se aparati iz aluminija.

Nikjer, nikjer ne vidiš nobene statistike. To je ena največjih prednosti newyorške razstave. Nihče te ne preganja s številkami, nihče s statistikami, nobeden ti ne vsiljuje učenih razprav. Razstava ti prikazuje vsakdanje resnično življenje bodočnosti s pravimi ljudmi, ki so zajeti sredi svojega dela. A od povsodi se proti tebi stegajo nevidne roke, v katere radevolje siplješ dolarje, dokler jih imaš. Newyorška razstava je bežen odraz vsega, kar je človeški genij ameriškega človeka ustvaril,

ZMAGOVALKA V KONTESTU

Nedavno se je vršil v New Yorku letni kontest med malimi otroki kitajskega pokolenja in zmagala je pri tem Pat Moy s svojo najbolj originalno obleko. Slika kaže zmagovalko poleg njene matere.

da bi napravil življenje bolj udobno za — telo. Slovensko oko pa bo po vsej razstavi zaman iskalo priprav,

ki bi mu olajšale življenje njegovega duha. Tudi v tem pogledu je naša razstava tipično ameriška. Z.

ZA NAŠE GOSPODINJE

NEKOLIKO O VZGOJI

Če je v družini kak trmast deček ali kaka trmasta deklica, smo koj pripravljeno, da nam tak otrok postane kamen spotike v družini in da nas hudo zaskrbi, kaj bo z njim. Slišati je besede staršev: "Temu bomo že trmo izbili iz glave!" — Res je, da taki otroci niso prijetna družba; venomer se upirajo in ugovarjajo in — tako si mislimo — nihče jim ne more do živga. Njih volja je železna in žilava, včasih jim je videti, da se bojujejo sami s seboj, vendar ne popustijo, ne morejo odnehati, zmeraj bodo trdili svojó, in le to se jim dozdeva tudi pravilno. Vse vzgojeslovne modrosti so kot bob ob steno.

Vzgoja trmatega otroka ni lahka, in je obupna, če si prepričan, da moraš močno otrokovo voljo zlomiti. Bolj pravilno je, da otrokovo mišljenje navajamo k dobremu in vodimo njegovo hotenje po pravnemu tiru. Močno narobe je, da bi trmo izbijali s žibo in palico; po takem vzgajanju postane otrok le še bolj zakrknjen, kljubovalen in zahrbtn.

Ljubezen in razumevanje sta potrebni za vodstvo takega mladega bitja, in večidel so ženske bolj pripravne za to kot očetje. Ženske prigovarjajo otroku in si dajo s pametjo razložiti, zakaj le mora biti kaka zadeva vprav tako in tako in ne drugače. Večkrat se nam posreči, da otroka razumemo in mu mirno in s potrpežljivostjo dopovemo, da nima prav.

Vsak otrok je človek zase. Podedovane posebnosti otroka ne moremo kar izbrisati, njegove volje ne moremo zlomiti, ne da bi oškodovali s tem njegove duše. Tu pomaga samo pametna skrb. Ker bo otrok

občutil, da ga imamo radi, nam bo tudi bolj zaupal in nam verjel, da je naše znanje in mnenje bolj pravilno kot njegovo. Trmatega otroka ne smemo skoraj nikoli dejansko tepsti; bolje je, da njegovo močno hotenje, njegovo trdno voljo naravnamo na druga pota in mu z zaupljivostjo pripomoremo do celega človeka.

Vprav trdnih ljudi z železno voljo nam v življenjskih borbah nedostaja.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Pljučna juha

Preži na tenke rezance kuhanih telečjih pljuč, nato naredi iz presnega masla omako, v katero deni drobno zrezane čebule, zelenege peteršilja, limonovih lupinic in mešane dišave. V to stresi pljučne rezance, osoli, zalij še z juho in nekoliko pokuhaj ter daj z cevrtimi jajčnimi rezanci na mizo. Po okusu lahko tudi okisaš.

Sirovi cmoki iz krompirjevega testa

Naredi testo iz pol funta moke in nekoliko manj kot pol funta kuhanega, olupljenega in pretlačenega krompirja, enega jajca, pol žlice masti in primerno soli. Sveži sir pretlači skozi sito, nekoliko osoli in dobro premešaj. Testo razvaljaj kakor za češpljeve cmoke, zreži na štirioglate enakomerne krpe, položi na vsako pol žlice sira, zavij skupaj in oblikuj podolgovate cmocke. Te deni potem kuhaj v slan krop, kjer naj se kuhajo toliko časa, da priplavajo na površje. Nato jih s penovko poberi na rešetko in ko se dobro odtečejo, jih povlalaj v drobtinah, ki si jih pripravila na mašti in prepražila v pekači. Cmocke zlo-

žiš v pekačo in jih še nekoliko časa pustiš v pečici, da dobe skorjico, nakar jih daš na mizo.

Solata iz banan

Banane olupiš, razrežeš na rezine in jih potreseš s sladkorjem. Po vrhu pokaplaj nekoliko ruma in jih pusti stati tako pol ure. Potem zvrgaš v skledo in po vrhu potreseš z naribano čokolado.

PRAKTIČNI NASVETI

Mastne madeže na knjigah — odpraviš takó, da nastrgaš na madeže krede, list podložiš in pokriješ s pivnikom. Knjigo odpraviš tako, da nastrgaš na madeže krede, list podložiš in pokriješ s pivnikom. Knjigo odpraviš tako, da nastrgaš na madeže krede, list podložiš in pokriješ s pivnikom. Knjigo odpraviš tako, da nastrgaš na madeže krede, list podložiš in pokriješ s pivnikom.

Srebro se čisti z volneno krpo in sežgano magnezijo, ki se namoči v vodi, ali tudi z milom in vodo ter mehko ščetko.

TO IN ONO

GODBA MED NAKLADANJEM STRELJIVA

Poveljnik pristanišča na Honolulu je odredil, da mora med nakladanjem municije na vojne ladje vedno igrati godba, in sicer lahke komade. Godba baje dobro vpliva na delavce in preprečuje nesreče pri tem nevarnem poslu.

ANGLŠKA KRALJICA JE FRANCOŠKE KRVI

Angleški raziskovalec rodovnikov Anthony Wagner je baje ugotovil, da se po žilah angleške kraljice Elizabete pretaka francoska kri. Praded škotske družine, iz katere izhaja angleška kraljica, je bil baje francoski emigrant iz Montpelliera, torej iz Južne Francije. Pisal se je Jeremie Laujod ter je bil protestantske vere.

Laujod je stopil na Angleškem v kraljevo gardo. Pozneje je postal trgovec in se je dal l. 1699. v času Ludovika XIV., naturalizirati na Angleškem. Značilno je, da je Wagner objavil svoje odkritje baš ob času potovanja angleške kraljice v Kanado, kjer živi mnogo Francozov.

NOVE VRSTE RADIO NA TRGU

Chicago, Ill. — Ob letnem zborovanju Zenith radio družbe zadnji terek je predsednik McDonald sporočil, da vsi radio aparati, ki jih bo družba letos postavila na trg, bodo nove vrste, namreč taki, da ne potrebujejo nikake zračne žice in tudi ne žične zveze z zemljo; to delo opravlja zdaj posebni valni magnet.

ROJAKOM V LA SALLE IN NA OGLESBY!

Uredništvo "Novega Sveta" sporoča vsem rojakom v La Salle in na Oglesby, da bo v sedmi in osmi številki, to je v julijski in avgustovi objavljen na zgodovina lasallske in oglesbske naselbine. V tem opisu bo za vsakega Slovenca, posebno še za vsakega Slovenca ali Slovenko v tem kraju veliko zanimivega. Bo to slika, kako je začelo slovensko življenje v tem kraju, ki se je pozneje bohotno razvijalo v številna društva, razne ustanove, v slovensko župnijo in sploh vse, kar so Slovenci v tem kraju in okolici dosegli.

Vsak Slovenec in Slovenka, ki biva v tem kraju so na svoje načine sodelovali in pomagali pri tem razvoju slovenskega življenja v tej ugledni pionirski slovenski naselbini. In ker bodo vred s tem opisom objavljeni tudi zanimivi družinski opisi slovenskih družin in posameznikov v tem kraju, zato čuti uredništvo "Novega Sveta" dolžnost, da na ta dogodek opozori vse in vsakega Slovenca in Slovenko v tem kraju, da se temu pridruži, da bodo tako vsi brez izjeme v tem družinskem opisu slovenskih družin iz La Salle in Oglesby. Vsaka družina zasluži in je vredna, da ostane o njej mali zapisek, odkje sta oče in mati doma, iz katere vasi, katere župnije, kedaj sta v Ameriko prišla, kod sta si

kovala življenje v tem tujem svetu. Tak spominski zapisnik smo dolžni, da zapustimo vsaj svojim otrokom. To pa stori-mo najbolje, če tak zapisek objavimo v mesečniku "Novem Svetu", ki bo ostal s svojimi letniki najbolj popolna zgodovinska priča o slovenskem življenju po naših naselbinah v Ameriki.

Zato kdor še ni naročen na mesečnik "Novi Svet" v La Sallu ali Oglesby se naj takoj naroči na ta list. Stane za celo leto samo \$2.00. Opisi ne stanejo nič. V La Salle, Illinois je naš zastopnik g. Anton Štrukel, ki ima gostilno na prvi cesti. Pojdite k njemu in mu izročite naročnino. Ali pa bo vas te dni sam obiskal v to svrhu. — Na Oglesby, Ill., pa je naš zastopnik g. Frank Jerin, št. kateremu izročite naročnino, ali pa bo vas tudi sam obiskal še te dni v to svrhu. Vsi ste prošeni, da se naročite na "Novi Svet" in tako pomagajte, da bo zgodovinska slika in opis vaših naselbin čim častnejša in čim bolj zanimiva. Opozorite na to tudi svoje prijatelje in znance.

Kdor pa želi lahko pošlje naročnino direktno na: Upravo "Novega Sveta", 1849 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

Uredništvo "Novega Sveta"

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

Naznanilo in zahvala

S potrjim srcem naznanjamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je, previden s sv. zakramenti, za vedno preminul ljubi soprog, oziroma oče,

Vladimir Braje,

v soboto 27. maja v St. Mary's bolnišnici. Pokojni je bil rojen 30. oktobra 1882, salo Plešivica, Hrvatska. Prišel v Ameriko leta 1899, in sicer v Soudan, Minn., živel tam do leta 1924, nato se preselil v New Duluth. Bil je zaveden katoličan in dolgo vrsto let naročnik Amer. Slovenca in Ave Marija.

Tem potom želimo izraziti vsem našim blagim sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo za vse, kar koli ste storili za pokojnika, bodisi ob njegovi bolezni, ali ob času njegove smrti, ko je ležal na mrtvaškem odru. Hvala iskrena vsem. Posebno smo dolžni zahvalo velečastitljivi gospodom Rev. John Sholar, Rev. Hughes, Rev. McHenry, za lepe cerkvene obrede. Dalje najlepša hvala dr. Najsv. Imena za častno stražo ob krsti in za opialjene molitve. Nadalje hvala ženskam Slov. ženske zveze, ker so nas obšipale z vsemi dobrotami; nadalje hvala sestram pokojnega in mojim botrom, Mr. in Mrs. Svajgar, ki so od daleč prišli, da so skazali zadnjo čast pokojniku. Hvala vsem, ki ste darovali za svete maše in za vence. Imen vseh ne morem probrčiti. Končno najlepša hvala vsem.

Tebi, dragi soprog, večni mir in pokoj; spavaj v Bogu od truda in težav, ki si jih imeš v življenju.

Zalujoci ostali: Soproga AMALIJA in pet otrok, dva sina in tri hčere.

New Duluth, Minn., 26. junija 1939.

4% DIVIDENDE

so bile proglašene od

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N

za dobo, končujočo se 30. junija 1939.

Nad \$30,000 bo plačanega v gotovini in kreditiranega na vloge.

Ta močni zavod je plačeval dividende skozi 50 let in nikdar manj kot 4%.

Vabimo vas, da si ogledate njega novi prostorni in umetno zračeni urad.

Vaša vloga se sprejme osebno ali potom pošte in je federalno zavarovana do \$5,000.00.

Premoženje nad \$1,650,000. — Rezerve nad \$100,000.

FRANK. P. KOSMACH, pom. tajnik

2116 W. CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS

V JUGOSLAVIJO

Vi potujete naglo in prijetno na naših priljubljenih parnikih:

BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND

Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga

ZNIŽANJE VOZNIH CEN za TJA in NAZAJ v Turističnem in Tretjem Razredu za poletna in jesenska potovanja v Evropo ali iz Evrope. Bivanje omejeno na štiri tedne.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILLINOIS

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser: — ROMAN — Poslovenil Janez Pucelj.

"Bom, gnadljivi gospod," zamrmra Tevža in se podviza na strmi omejek. Tu se oprime zakrmele smreke in si pritisne klobuček, ki že zdavnaj ni več zelen, z lakti na prsi.

Jezavi mož je postal ves pohleven. "Dosti lovske sreče, gnadljivi gospod!" reče in bulji žalostno.

Gospod zgane z jezdnim bičem, ne reče pa ničesar. Stari sopiha. Kje so časi, ko smo hodili veselo na lov drug z drugim! Ko so Tevža imeli še v čislih. Ko so gnadljivi gospod še sem pa tja prihajali h koč: "Tevžek, kako ti je kaj vseč moj konjiček?"

Danes starega jazbeca niti več ne pogleda, — jaha ošabno mimo. Tako zelo je pač postal napuhjen — no saj, se ne da pomagati. Je pač gospod! Toda, če pomislim, kako lepo je bilo.

Tevža položi šapo Ohacu na ramo in se spraska mukoma doli na pot.

"Ha saj, moj ljubi puebič!" zavrešči. "Pač ni prav, če se človek preveč ukvarja s pekleni. Nanbart ga ima, lovski peklenec ali pijanski peklenec — kakor so pač po vrsti —. Ampak najhujši, puebič, je pa ta mrzli peklenec."

Ohac odpre usta in si misli:

"Kaj, ali je tudi ta? Dozdaj sem mislil ves čas, da je samo en peklenec. No saj, jih bo pa že več, pa že ne bodo vsi enaki."

In ta trenutek se spomni vseh čudnih zgodb, ki jih pripovedujejo oglarji in planšarice, in je ves vesel, ko stopijo iz temnega gozda na sonce.

Pa tu ti stoji tudi že prošnja in cerkev in na pokopališču gore že dve, tri lučke.

Tevža obstoji in vohlja veter, ki piha od Karavank. Ima voh kakor lovski pes.

"Nič ne vohaš?" vpraša.

"Nič —," meni Ohac.

"Kar prav po pogorevščini diši — hm — hm — po pogorevščini —"

Ohac zareži.

"Saj; danes povsod dobro kuhajo, ko so 'sinsveti'."

"Bo že menda," zagode Tevža, ampak oči mu iščejo zaskrbljeno po obzoru. Neumno, da zastran gore proti poldnevu ni moči nič videti.

"Nevihata bo," reče potem in odloputne škripajoča vratca na pokopališče. "Zapri, da ne pojde smrt za tabo," opomni še fantina.

Pa kakor so mladi ljudje zmeraj medrejši, — si misli Ohac.

"Saj greva noter na britof, pa nak ven."

Zato vratca pač pripre, ne pa popolnoma zapre; tako se spolni volja Tevžu in njemu tudi.

Sicer pa ni slabo, kako se ljubi ženski svet obrača po obeh loveih. Da ne gledajo na starega godrnjača, je jasno. Lovec bit, je le nekaj lepega. Ohac pa si ne upa tako drzno vrteti črnih oči, kakor bi rad, zakaj tam pri cerkveni steni stoji eden kapiteljskih gospodov, pohabljenec, ki vse noči ne spi.

O joj, kako je pri koncu. V obličje bel kakor sir in lasje sivi! Stari Tevža vzame klobuček z glave in pozdravi:

"Hvaljen bodi Jezus Kristus!"

Dom Silvester se tako iznenada splašja iz svojega premišljevanja, da omahne in mora naglo poprijeti po berglah, ki sloniče za njim ob cerkveni steni. Vendar, ko

spozna Tevža, reče potrpežljivo: "Na vekomaj. Amen."

Nato pokaže z zelo roko proti Komelju, izza katerega hiti kot golob mehak, srebrnoblešče se oblak na nebo.

"Pride kaj?" vpraša boječe.

"Ne tako hitro!" tolaži Tevža. "A jih spet trga skrnina, gospod?"

"Trga? No, saj — boli me zmeraj. Bilo bi mi žal, če bi prišel oblak vprav tako, da bi zakril sonce."

"Ne, ne, preden pride oblak, bo sonce že zdavnaj zašlo," reče Tavža.

Dom Silvester otožno prikima.

"In potlej ga ne bo do svečnice. Jaz ga na zemlji pač ne bom več videl. Bog daj, da bi smel gledati v večno sonce spoznanja — in aeternum."

Voščeno, bolešno obličje mu spreleti sijaj kakor soj mrliške sveče.

Zarobljeno dobrotno ga tolaži lovec:

"No, no, gospod, zimo bomo že se preklesali! In na vigred bova spet zapela:

Da bi skoraj vigred b'la,

da bi se hribci prekopneli.

Da bi rastle jagodice,

jagodice noj vijolice,

da bi dečle prišle trgat je.

Dom Črne se dobrosrčno nasmehne tolažljivi pesmi.

"Za me ne bo vigredi več," reče in zmaže z glavo.

Tevža reče potihoma sam sebi, da je osel trikrat v dve gubi, meni pa debeloglavo:

"Kdo ve?"

Hromec mu hoče malce nepotrpežljivo ugovarjati — sonce tiplje že nežno in boječe po vrhovih — tedaj pride skozi proštijska vrata gospod in gre proti cerkvi.

Na roki se mu šopiri ponosni Rudeš. Tevža se nekajkrat lepo prikloni in premišlja, kaj naj bi brž rekel, pa prošt je s tremi dolgimi urnimi koraki že v žagradu.

"Si že kdaj videl, da bi kdo jemal ptiča v cerkev?" vpraša dom Silvester bridkostno.

Stari lovec na to ničesar ne reče.

"Tako dela zdaj večkrat," vzdihne duhovni. "Kdo mu naj kaj reče? Jaz sem pri hiši nihče, Rutar mu ne sme pred oči in naš dobri Avguštin, on pač ne bo dolgo."

Zdaj se v pahljačo razliti sončni žarki že poigravajo s križem na zvoniku. Silvester bi bil skoraj prezrl. Zdaj pa dvigne trudne oči k zastrtemu blesketanju. Tevža pa na kratko pozdravi in odide v cerkev.

Sede čisto zadaj v klop za lovec in po-božno sklence toge prste. Kakor pa tudi tehtno šepče svoje očenaše in verujem v Boga in vmes vneta kliče ná pomoč sv. Huberta in dobro Barbaro, ne gleda gori k velikemu oltarju, marveč samo na klop, s škrlatom pregrnjeno, ki sedi v njej njegov gnadljivi gospod. Vidi ga vprav lepo od strani. Rjavo obličje se mu odraža motno od rjavega oltarjevega lesa, zlati lasje so lepi in mehki, toda modre oči zro temno in okrog ust je postal ves tuj.

Rudeš čepi na klopi pred gospodom in ga pozorno gleda; zdaj pa zdaj skrivši zagruili. Tedaj se kmečki otroci veselo dregnejo v bok in se le še stežka krote, da se ne zasmejejo.

(Dalje prih.)

ВСІ КАТОЛІСКИ СЛОВЕНЦИ ІН СЛОВЕНКЕ V CHICAGI

vabljeni, da pristopite k prvemu in najstarejšemu društvu v naselbini,

Dr. sv. Štefana

ŠTEV. 1, K. S. K. J.

Smrtninska zavarovalnina—podpora v boleznih—preskrba dostojnega pogreba — šport za mladino.

Odbor za leto 1939:

ANTON BANICH, predsednik, JOHN PRAH, tajnik
ANTON KREMESEC, blaginjak.

Zanimivi romani

katere je spisal

Karl May

Vas povedejo s svojimi pripovedovanji okrog sveta. — V njegovih romanih srečujete vse razne ljudi. Z romanom potujete skozi črno Afriko, skozi divje kraje Indije, skozi ameriške pokrajine, kjer srečujete življenje Indijancev. Naša Knjigarna ima v prodaji 14 njegovih interesantnih romanov, ki so:

BELA REKA (4 knjige) s slikami 624 strani. Vsebinska: — Dvojnjk. — Pred vojnim sodiščem. — Ob Urugvaj. — Črez mejo. Cena vsem 4 knjigam. \$1.50

DOLINA SMRTI (4 knjige) s slikami 630 strani. Vsebinska: — Miss Alma. — Derviš. — Spletke in zanke. — Pekel. Cena vsem 4 knjigam. \$1.50

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL (4 knjige) s slikami 627 strani. Vsebinska: — Smrt Mohamed Emına. — Karavana smrti. — Na begu v Evropo. Družba En Nasr. Cena vsem 4 knjigam. \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM (4 knjige) s slikami 598 strani. Vsebinska: — Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Meko romal. — Pri Samarih. — Med jezidi. Cena vsem 4 knjigam. \$1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV (4 knjige) s slikami 577 strani. Vsebinska: — Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Mirid. — Ob Vardarju. Cena vsem 4 knjigam. \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU (4 knjige) s slikami 594 strani. Vsebinska: — Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena vsem 4 knjigam. \$1.50

SATAN IN IŠKARIJOT (12 knjig) s slikami 1704 strani. Vsebinska: — Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Pueblo. — Rešeni milijoni. — Dediči. Cena vsem 12 knjigam. \$3.50

SOBOLJAR IN KOZAK (4 knjige) s slikami 592 strani. Vsebinska: — Kozak številka deset. — Na sledu. — Ob Bajkalskem jezeru. — Domov. Vse 4 knjige. \$1.50

SUŽNJI (12 knjig) s slikami 1885 strani. Vsebinska: — V Kairi. — Konji in ljudje v svetu. — V grobnici in po puščavi. — Bele sužnje. — V levjem brlogu. — Jezero krokodilov. — Abu Hamša Mija. — Ob ravniku. — Zadnji lov na sužnje. — Ljubite svoje sovražnike. — Na seribah. — Ugnan. Vseh 12 knjig. \$3.50

V CARDILLERAH (4 knjige) s slikami 625 strani. Vsebinska: — Gran Chaco. — Puščavniki. — Lov na Sendadora. — Božja sodba. Vse 4 knjige. \$1.50

V GORAH BALKANA (4 knjige) 576 strani s slikami. Vsebinska: — Kovač Šimen. — Zaroča z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik. Vse 4 knjige. \$1.50

WINNETOU (12 knjig) s 1753 stranmi s slikami. Vsebinska: — Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Njo-Či, lepa Indijanka. — Prokletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanti in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetou roman. — Sans Ear. — Pri Komanti. — Winnetou smrt. — Winnetou oporoka. Vseh 12 knjig. \$3.50

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU (4 knjige) 624 strani s slikami. Vsebinska: — Med drvarji divjega zapada. — Na Butlerjevi farmi. — Dvoboj za življenje. — Potopljeni zakladi. Vse štiri knjige. \$1.50

ŽUTI (4 knjige) s slikami 597 strani. Vsebinska: — Boj z mevedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Vse štiri knjige. \$1.50

Vsi ti zgoraj navedeni romani se naročajo skupno z vsemi zvezki ali knjigami, ki so navedeni pri zgorajšnjih cenah. Za posamezne zvezke, kateregakoli romana je cena 45c. Zato se pripravite, da vsak naroči vse zvezke vsakega romana, ker na ta način pridejo zvezki ceneje, kakor pa če bi jih posamezno naročali. Z vsakim naročilom je poslani potrebni znesek. Po C. O. D. knjig ne pošiljamo, razven če naročnik želi, da se mu pristojbina za C. O. D. njemu zaračuna. Naročila naslovite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. — Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Lancaster

IVERI.

Pouzel je besedo najprej g. Frank Kerže, potem mu je segel v besedo g. Molek in zdaj ima zopet besedo v dolgih člankih "Resnice teh dni" g. Kerže. Pove marsikaj zanimivega o značaju g. Molka, in je zanimivo, ker to pove g. Kerže, ampak je stranskega pomena. Bo zopet — starost kriva, ker eni so tem bolj omejeni, čim starejši postajajo, drugi pa tembolj bistri, ko ležejo v isto starost. To so muhe.

G. Keržetu gre za neko koo-peracijo pri ohranitvi slovenskega življa, dokler ne utone-mo. Ideja je v bistvu dobra, posameznosti so oporekljive in zelo sporne. Pravi, da bo nadaljeval z napor. Prav, nekaj bo dosegel, če se mu posreči, da uveljavi dasi morda pomanjkljiva naziranja o toleranci, strpnosti. Vidi težkoče. Dvomim, da bi videl vseh, ima pa vero v boljše človeško stran, in ta vera mu utegne pomagati. Vsekako mu ne bo škodovalo, ako mu povem, da mora računati z zelo slabim materialom, če se smem tako izraziti, ker od količjak vredne tolerance in strpnosti je ta slovenski material oddaljen, kakor zemlja od nebes. Omika, kultura, strpnost, toleranca. Pri nas skoroda nepoznane vrednote. Ze petnajst let prebiram dnevnik. Dasi sem morda v marsičem precej osat, še nisem našel v dnevniku niti najmanjše stvari, da bi bilo prizadeto moje katoliško prepričanje. In kdo ureja te dnevnik? Popolen ateist, da ga niti framazoni niso hoteli sprejeti med svoje vrste, ker je jasno povedal, da ne veruje na nobeno višje bitje, kar zahtevajo tudi framazoni od vsakega člana. In ta mož je bil že nešteto krat pri meni in se informiral o tem in drugem, in nisva prišla še nikoli navzkriž, dasi je šlo za prepričanje, za moje katoliško prepričanje. To je toleranca, strpnost, omika. Pa vzemite povprečne Slovence, ko gre le za toleranco, strpnost. Nočem opisovati nobenih doživljajev, g. Kerže bo sam najbolj vedel, da obstaja pri naših ljudeh, ko gre za toleranco ali strpnost, le v tem, da je čim manj tolerance in strpnosti, ker jim je prva in zadnja skrb le — farška gonja.

In zopet je križ pri tem slovenskem materialu, ker n. pr. prav o meni trdijo, in sam g. Kerže utegne prikimati, da sem skrajno in zelotno in fanatično intoleranten in nestrpen, dasi na drugi strani prav prijateljsko občujem s popolnim ateizmom. Morda kdo poreče, da je pač le ateist strpen in tolerant, jaz pa bi ne bil? Bojim se, da bo slovenski življenj prejel izginil, preden bo ta slovenski material sploh sposoben za pravo toleranco in versko strpnost. To je psihologična in še malo druga točka, in tu utegne biti tudi g. Kerže slabo podkovan.

Položaj Jugoslavije je skrajno težaven. Obdana je od samih sosedov, ki bi se vsi dvignili, ako bi prišlo le do najmanjšega konflikta. Njenih izpostavljenih mej ne more braniti niti najboljše vojaštvo. Gledati mora na to, da se prepreči vsak konflikt. To se more doseči le s političnim in diplomatskim laboriranjem. Dobro je, da je srbska diplomacija radi izkušenj pri laboriranju na vrhuncu. Ne trdim, da bi bila politika hinavska, ako je šel regent Pavle v Rim in Berlin. Ni druge poti. Anglež in Francoz bi se prikazala le, ako bi šlo za lastne interese. Jugoslavija se more zanesti le nase in na svojo politiko.

Če iz tega stališča vladno časopisje (n. pr. Bilten Jugoslovanskega Kurirja) hudo hvali vladno politiko radi prijateljstva z Rimom in Berlinom, je hvala usmerjena bolj za te "prijatelje", ne za Jugoslovane same. Dokler bodo ti — prijatelji pustili Jugoslavijo pri miru, bo obstajala, drugi ali sama življenja ne more rešiti, če bi jo prijatelj hoteli zadaviti. Pregovor pravi, da je bolan pes več vreden ko mrtev lev. Nekaj potrpežljivosti je treba tudi tam kjer hočejo, da Jugoslavija estane.

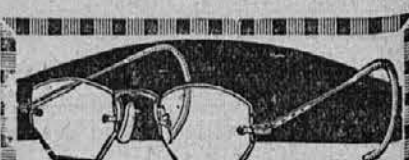
STRAH PRI MOŠKIH IN ŽENSKAH

Angleški poslanec Tate je v spodnji zbornici načel vprašanje, da-li so moški ali ženske bolj podvrženi paniki. Slo je za predlog, ali naj ženskam dovolijo na borzah ulogo senzalov.

Tate je opozoril na dejstvo, da se pri vsaki krizi nervoznost in panika pojavila najprvo na borzah. To bi se po njegovem mnenju predručilo, če bi tam delovale tudi ženske in bi uveljavljale svoj pomirjujoči vpliv. Sploh je dokazano, da so pretežno moški, ki delajo panična razpoloženja, zmešnjavo in prekorujejo vojne tudi tedaj, kadar ni za to nobenega razloga.

Vlada pa se Tateovim izvajanjem ni mogla priključiti in tako ženske tudi v doglednem času ne bodo imele nobene uloge na londonski borzi.

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3317
CHICAGO, ILL.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD
V CHICAGI

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

Piknik

ki ga prirejate bo uspel, če ga dobro razglasite v javnosti potom oglaševanja v

Amerikanskem Slovencu

Za društva imamo posebne cene.